

Subjekt a bytí

Subjekty nejrůznějších úrovní jsou základem vesmíru (světa jako veškerenstva). Nejsou však základem tak, jako jsou stavební kameny nebo cihly základem (materiálem) stavby, ani tak, že by byly něčím pevným a co možná nehybným pod stavbou, ať už jako pevné základy nebo jako pevný podklad pod základy („skála“). Jsou zdrojem všech akcí a aktivit ve vesmíru, udržují se však samy také právě těmi svými aktivitami. Subjekt není nic, co by trvalo v čase, ale je jakýmsi dočasným vždy aktuálním „nyní“, jehož základní (prvotní) aktuálnost a aktivita mu je „darována“ („přisouzena“, „připočtena“) – a subjekt se „udržuje“ právě touto nevlastní, ale darovanou aktuálností a aktivitou, které můžeme říkat „víra“. V tomto smyslu „subjekt“ není jsoucnem jako jiná jsoucná, nemá žádné své bytí (neboť bytí je koextenzivní s délkou života „subjektu“ v jiném smyslu, totiž jakožto „pravého jsoucna“ („pravé události“). Už z toho je zřejmé, že o subjektu můžeme mluvit jako o jsoucnu (pravém jsoucnu), a pak máme na mysli vše, co k tomu náleží, tedy niternost i vnějšek (tělo); ale můžeme o něm mluvit také v „užším“ smyslu jako o tom, čím vůbec je umožněno, aby se nějaký „subjekt“ v širším smyslu mohl konstituovat a aby se mohl svou aktivitou udržovat (aby mohl „vykonávat své bytí“).

(Písek, 040513-1.)